

PRA – det er ikke til at se det, hvis man ikke lige ved det

Da jeg for nogle måneder tilbage blev gjort bekendt med, at der var fundet PRA (positive + bærere) i Finland, troede jeg i første omgang, at det drejede sig om nogle få katte fra bestemte linjer. Men efterhånden som flere og flere har fået testet, kan jeg nu se, at omfanget er større, end jeg først havde troet.

De sidste tal jeg har set på www.pawpeds.dk, som modtager og registrerer laboratoriedokumenteret data fra alle lande på tværs af organisationer, ser således ud den 21. Juli 2011 (se nederst på siden).

Jeg troede i første omgang, at PRA stammede fra de linjer, der havde tickede katte i baggrunden (abygener), men det viser sig, at det også er fundet i rene siameserlinier. Dette betyder altså, at INGEN kan sige sig fri for at have genet, med mindre man har fået testet.

Jeg vil ikke komme alt for meget ind på, hvad PRA er, da jeg ved, der kommer en artikel om dette andetsteds i bladet (se næste side). Det jeg vil med denne artikel, er at få opdrætterne herhjemme til at forstå, at dette er et problem, der findes i alle lande og i rigtig mange linjer. Det er IKKE en skam at have katte, der er PRA positive eller bærere, men det vil være en skam, hvis vi uhæmmet parrer løs uden at få vores katte testet, nu hvor vi har fået denne nye viden. Vi skal være åbne omkring emnet og hjælpe hinanden, for det er den eneste måde, hvorpå vi kan arbejde os ud af problemet eller i hvert tilfælde undgå blinde katte.

Jeg vil derfor gerne lægge ud med at fortælle, at jeg har fået testet mine 3 avlskatte for PRA (pris ca. 210 kr. pr.

Det er ikke til at se det hvis man ikke lige ved det.... hvem af disse 3 dejlige katte er mon bærer af PRA ?

kat – dette er mindre end et udstillingsgebyr). Af mine 3 katte er 2 bærere og 1 er negativ !!!! Jeg er selvfølgelig glad for, at jeg ingen positive har – altså vil ingen af mine avlshunner udvikle sygdommen. De er trods alt *kun* bærere. Men når det så er sagt, så er det da selvfølgelig lidt ærgerligt, at jeg har 2 bærere – det ville alt andet lige være en lille smule nemmere, hvis de ikke var.

Men er det jordens undergang? NEJ.....bestemt ikke. Men det kræver en lidt højere grad af planlægning mht. til fremtidige parringspartnere, end det ellers ville have gjort. 2 bærere, der parres sammen, vil nemlig teoretisk give 25 % positive katte. Dvs. at 1/4 af kullet på et eller andet tidspunkt vil udvikle sygdommen. Dette er bestemt ikke anbefalel-

sesværdigt og bør så vidt muligt undgås.

Men skal bærere så tages ud af avl ? NEJ – det skal de ikke. Vores genmateriale er i forvejen ikke alt for stort, og det er derfor vigtigt, at vi ikke skaber hysteri omkring dette, og udelukker sunde og raske katte fra avlen, blot fordi de er bærere af PRA. Der findes trods alt andre sygdomme, der er langt mere alvorlige, og som vi heller ikke skal glemme, fordi vi nu er blevet opmærksomme på, at vi har mulighed for at teste for PRA. (Vi har faktisk haft mulighed for at teste igennem længere tid. Det har nemlig vist sig, at den type PRA vores katte i kategori IV har, er den samme som hos Abyssiniere og Somalier. Derfor er det også ABY/SOM testen, der skal bruges til vores katte).

Fra Pawpeds	SIA	OSH	SYS	SYL	BAL	OLH	Total
Bærer	30,7%	36,8%	44,4%	100,0%	20,7%	17,1%	30,25%
Positive	3,1%	4,2%	0,0%	0,0%	1,2%	2,9%	3,02%
Negative	66,2%	59,0%	55,6%	0,0%	78,1%	80,0%	66,73%
Antal katte ialt	225	144	9	1	82	35	496

Har man en avlshunkat, der er bærer, skal man selvfølgelig finde en hankat, der er negativ (eller omvendt). En bærer og en negativ vil give 50% bæ- rere og 50% negative, så på den måde kan man undgå at opdrætte PRA positive katte.

Hvis man ønsker det, kan man så med tiden avle sig ud af problemet ved at teste de killinger, der er plan- lagt til at gå i avl og så vælge at be- holde dem, der er negative.

Dette kan jo ikke altid lade sig gøre af den ene eller den anden årsag, men så skal man jo så bare være klar over, at hele proceduren skal gentag- es, når denne killing skal have killin- ger.

Alternativt kan man i sit avlsprogram vælge ALTID at teste, så man kan beholde det individ, der er sundest, har det bedste temperament og må- ske også er smukkeste.

På den måde bevarer vi også bærer- ne som aktivt avlsmateriale, da gen- puljens størrelse i så lille en race og- så er ekstrem vigtig. MEN det kræ- ver, at bærerne bliver brugt i avlen med SERIØSITET !!

Dette er nok den metode jeg ville an- befale, da jeg synes det er ekstremt vigtigt at vi ikke eliminerer en kat fra avlen, bare fordi den er PRA bærer. Vi skal simpelthen sørge for at behol- de så mange katte i avlen som mul- ligt, MEN ved hjælp af tests undgå at parre bærer til bærer.

Nogle af jer vil måske sige "hvis om- fanget er så stort, hvordan kan det så være, jeg aldrig har haft en kat med PRA?". Den tanke har jeg også selv haft, og jeg tror, der er flere grunde til dette. PRA udvikler sig over lang tid og starter ofte først, når katten er 3-6 år (nogle dog tidligere og nogle en del senere). Mange katte vil forment- lig i mellemtiden udvikle andre san- ser, så de stadigvæk kan klare sig, selv om de har nedsat syn/er blinde. Og mange af vores katte er jo endt som kælekatte, hvor man måske ikke får besked om den slags, eller måske er katten så gammel, når den har udviklet blindhed, at man bare tror, det er alderdomsbetinget eller endnu værre..... måske er katten af andre årsager ikke blevet så gammel og er derfor død, inden PRA'en har nået at udvikle sig.

En anden årsag til at vi ikke har hørt så meget til det før nu, er at i takt med at internettet bruges mere og mere til køb/salg af katte, har forskel- lige linjer spredt sig med lynets hast, og gener er blevet blandet sammen på kryds og tværs i langt højere grad end tidligere. Dette gælder selvfølge- ligt både gode og mindre gode ge- ner !!! Og *pludselig* dukker en syg- dom som PRA så op i en hel masse katte i hele verden. Dette er noget, vi bør være opmærksomme på også når det gælder andre sygdomme, men vi skal jo starte et sted, så jeg vil hermed indtrængende opfordre alle opdrættere til at få testet deres avlskatte for PRA OG at være åbne omkring resultatet så vi ved fælles hjælp kan sørge for, at der ALDRIG i fremtiden fødes flere PRA positive katte !!

Med venlig hilsen
Trine Piltoft
www.piltofts.dk

Piltoft's *orientalere & siamesere*

Piltoft's Lady Ameera, SIA n

Trine Piltoft - Overmarksvej 25, 8700 Horsens - tlf. 5091 6515 - mail@piltofts.dk - www.piltofts.dk

Ch. FIN*Santuzzan Madame Butterfly, OSH f

Ch. Coco Chanel's Duchesse Draquella, OSH n24

